

DREPTUL

LEGIslaTlONE DOCTRINA — JURISPRUBENȚA — ECONOMIA POLITICA

APARE ODATA PE SAPTAMANA SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI.
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SIMU RADULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
3, STRADELA S7. SPIRIDON, 3

I. P. RADULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Trafan R. Scriban. — *Tacita reconducțiune crează un nou contract de locație?*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casalie și Justiție, secțiunea I.* — Expropriere pentru utilitate națională. — Creanță ipotecară. — Achitare în rentă. — Achitare în numerar. — Consimțământul debitorului.

(Gh. Calomfir scu cu Soc. de Asigurare Dacia-România).

Curtea de Apel din Iași, secțiunea II. — Societăți comerciale în nume colectiv. — Formaliități de publicitate. — Personalitate juridică relativă.

(Eugeniu Heroveanu și N. V. Ștefăniu, lichidatori fabricel de bere „Zimbru” din Iași cu Meer Rabinovici).

Tribunalul Ilfov, secția II civ.—cor. — Persoane morale. — Crearea și existența lor în vechiul drept românesc.

(Epitropia Bisericii Armene din Bucu ești cu Eugen Melik).

Tribunalul județului Ott. — Mandat. — Soție. — Autorizare măriță. — Mandat tacit.

(Dr. Mihail Biltz cu V. Buzdugan și Direcția Poștelor),

Tacita reconducțiune crează un nou contract de locație?

Această chestiune, care a făcut obiectul unui litigiu înaintea Tribunalului Dorohoi, a primit o soluțiune pe care, după părerea mea, o socotesc greșită¹⁾.

Faptul se rapoartă la materia locației, în contract fiind prevăzut un pact comisoriu de gradul al 3-lea. Proprietarul dă în judecată pe chirias pentru călcarea acestui pact, iar, în cursul instanței, părțile se înțeleg și convin la menținerea mai departe a locației.

Tribunalul Dorohoi, prin jurnalul No. 10208 din 14 Decembrie 1923, susține că, în acest caz, un nou contract se formează pe baza tacitei relocațiuni, prevăzută de art. 1437 Cod. civil; că, fiind vorba de un nou contract, nu mai poate exista, în viitor, clauza pactului comisoriu, pentru că vechiul contract fiind expirat, cel nou trebuie executat în condițiunile fixate de art. 1437 Cod. civil, și, în soluționarea conflictelor născute posterior, nu se mai poate admite posibilitatea renunțării pe fapte și împrejurări ce au înconjurat vechile raporturi contractuale, derivate dintr-un contract de locație ce nu mai are ființă.

Observăm că, în această jurisprudență, se întrebunțează de două ori cuvintele: „pe baza tacitei relocațiuni” se formează un nou contract, când art. 1437 Cod. civil, spune lămurit că dacă chiriasul, peste termenele stabilite, continuă a rămânea în casă și e lăsat în posesiune, atunci se consideră locațiunea „ca reînviată”, cu sin-

gurul adaos că efectele ei se regulează după dispozițiile art. 1436, adică contractul e considerat fără termen. În specia de față e de remarcat că contractul nici nu era expirat, acțiunea fiind intentată în cursul duratei lui pentru călcarea unei clauze, deci, nu poate fi vorba de tacită relocațiune, care se aplică numai contractelor ajunse la scadență.

Dacă părțile au renunțat la proces, cum se mai poate vorbi de tacită reconducțiune? Și cum se poate presupune o renunțare la pactul comisoriu, când renunțările nu se presupun? De unde se vede asta, din faptul împăcării impričinaților? Juridicește e imposibil, pentru că părțile litigante au convenit să nu se mai judece, nici de cum să renunțe la un contract cu clauza pactului comisoriu, pentru a se continua altul fără atari dispozițiuni.

Nici odată tacita reconducțiune nu poate fi „bază” de nou contract, ci e vorba numai de raportul vechi, prelungit, iar baza este tot primul consimțământ și nici de cum cel de al doilea dat tacit, care a admis continuarea folosinței imobilului de către locatar.

Legiuitorul, reglementând tacita reconducțiune, s'a condus după voința prezumată a părților contractante.

Tacita reconducțiune are un singur efect asupra contractelor de locație și anume că, din convenții cu termen, le consideră fără scadență, iar art. 1451 Cod. civil regulează suficient situația juridică a acestor contracte prelungite prin toleranța proprietarului.

Ea nu crează un nou contract cum greșit susține Tribunalul Dorohoi, iar soluția dată e în afară de prevederile clare ale Codului civil, care, prin art. 1452, arată precis că contractul rămânea în ființă „sub aceleleași condițiuni”, deci, în specia noastră, clauza pactului comisoriu continuă să existe, cu caracter obligator pentru contractant.

„Retnoire”, înseamnă același contract prelungit, nu altul.

Așa văd eu efectele tacitei reconducțiuni în privința contractului de locație, care rămânea același convenție prelungită prin consimțământ reciproc și tacit. Deci, raportul juridic privește numai scadența, nu și clauzele stipulate de părți.

Trafan R-Scriban

1. V. *Jurisprudența Generală*, No. 14 din 1924, speța 825.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secția I

Președinția D-lui Al. Alessiu, consilier

Gh. Calomfirescu cu Soc. Dacia-România

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATEA NAȚIONALĂ. — PLATA CREANȚEI CARE GREVEAZĂ TERENUL EXPROPIAT. — MODALITATE — CONȘIMȚĂMÂNTUL DEBITORULUI EXPROPIAT. — ART. 76 DIN LEGEA AGRARĂ ȘI 159 DIN REGULAMENT.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATEA NAȚIONALĂ. — MODALITATEA PLATEI CREANȚELOR IPOTECARE. — CONȘIMȚĂMÂNTUL DEBITORULUI. ART. 76 DIN LEGEA AGRARĂ ȘI 159 DIN REGULAMENT.

1. Potrivit art. 76 al. 4 din legea agrară, modalitatea plății creanței ipotecare asupra pământului expropriat, în rentă de expropriere, sau în numerar cu prelungirea termenului de exigibilitate la 10 ani și cu limita a dobânzei la 5% anual, nu este lăsată numai la alegerea creditorului ci necesită și consimțământul debitorului expropriat.

2. Dispozițiunile art. 159 din regulamentul legii agrare nefăcând altceva decât să lămurească ideea necesității consimțământului ambelor părți pentru ca plata creanței să se poată face peste 10 ani în numerar, nu modifică cu nimic dispozițiunile art. 76 al. 4 din legea agrară și nici nu adaugă ceva peste cuprinsul legii, ast-fel că dispozițiunile susmenționatului text din regulament sunt aplicabile.

No. 732. — Admis recursul făcut de Gh. Calomfirescu în contra sentinței Trib. Ilfov, Secția de Notariat, cu No. 253/923 dată în proces cu Societatea de asigurare „Dacia Românie”.

S'a ascuțat raportul făcut în cauză de D-l consilier Florescu; D-nii avocați Ghiță Dumitrescu pentru recurent și Mircea Djuvara pentru intimată.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de G. Calomfirescu contra sentinței No. 253 din 8 Noembrie 1923 a Tribunalului Ilfov, Secția Notariat, în proces cu Societatea de asigurare Dacia-România.

Având în vedere motivul de recurs astfel formulat:

„Violarea și greșita interpretare a art. 69, 75 și 76 din legea pentru reforma agrară din Iulie 1921, art. 156 din aceeași lege, precum și art. 159 din regulamentul aceleiași legi publicată la 6 Noembrie 1921 și nemotivare.

„Societatea generală de asigurări „Dacia-România” cerea onoratalui Tribunal ca creanța sa de 850.583 lei garantată cu ipotecă pe moșia Oltenița-Ulmeni, jud. Ilfov, pe baza actelor menționate să nu-i fie plătită în rentă de expropriere, ci să rămână asigurată încă 10 ani dela exigibilitate asupra restului de proprietate rămas neexpropriat cu o dobândă de 5% astfel ca la expirarea acestui termen să primească plata în numerar.

„Tribunalul Ilfov, admitând cererea Societății „Dacia Românie” a violat și interpretat greșit sus citatele texte, căci principiul ca creditorii ipotecari să fie plătiți în rentă ca și proprietarii expropriați este la baza modului cum a înțeles legiuitorul să facă plata prețului și lichidarea sarcinilor existente și aceasta cu atât mai mult cu cât creditorul este o instituțiune financiară, cum este Dacia-România, calitate ce Tribunalul îi recunoaște cu toate că nu motivează de ce nu împărtășește punctul de vedere al Societății care se califică de societate comercială ca și cum aceasta ar fi

schimbat situațiunea. Din spiritul legii și în special din art. 75 și 76 reese clar că numai atunci se poate amâna exigibilitatea creanței ipotecare de 10 ani și să fie plătită în numerar, când părțile convin și consimt la acest lucru.

„Nu reese de nicăeri, din nici unul din textele invocate în sentință că asemenea operațiune ar fi impusă proprietarului debitor printr-o simplă manifestare a voinței creditorului și că ne-am găsi în fața unei dispozițiuni legale luate numai în favoarea creditorului și lăsată numai la facultatea acestuia.

„Necesitatea unui consimțământ reciproc reese clar din dispozițiunile art. 76 al. 4, din art. 159 din regulamentul care e departe a fi o modificare adusă de puterea executivă unui text de lege, art. 76 al. 4, ci este o lămurire și o completare în conformitate cu art. 156 din lege. Dispozițiunile art. 159 din regulament nu restrâng cătuși de puțin disp. art. 76 al. 4, din contră le lămură și le completează punându-le în lumină mai clară și evident înd intențiunea legiuitorului, care a înțeles să oblige pe creditor să participe la sacrificiul impus proprietarilor rurali expropriați. De nicăeri nu se poate trage concluzia că art. 159 din regulament ar cuprinde o dispozițiune anticonstituțională sau că art. 156 din lege ar fi dat dreptul puterii executive să modifice o dispozițiune legală. A da o altă interpretare ar fi să se lasă la discrețiunea creditorilor puțința ca ei să reclame numerar silind ca în speță, când creanța este de mult exigibilă, să se vândă renta primită, pe orice preț, ruinandu-se însuși creditul statului pe care legiuitorul cu deosebire s'a străduit să-l aperse, atunci când realiza o reformă care prin natura ei trebuia să aibă repercursiuni economice. De asemenea, oncratul Tribunal violează art. 76 al. ultim și 159 al. ultim din regulament când spune că prelungirea creanței se face cu 10 ani de la exigibilitatea creanței prevăzută în acte, când în conformitate cu zisele articole executarea creanțelor a fost suspendată până la consemnarea prețului, deci prelungeste până la aceiași zi creanțele, zi care devine scadența datoriei și cei 10 ani trebuiesc socotiți dela ziua depunerii prețului prin consemnare în ipoteza în care art. 76 al. 4 și 159 din regulament ar urma să fie interpretate în sensul Tribunalului.”

Având în vedere că d'n sentința atacată cu recurs rezultă că recurentul G. Calomfirescu, în baza art. 76 legea agrară s'a adresat Tribunalului Ilfov, Secția Notariat, pe cale de ordonanță prezidențială să fixeze între creditorii rentei modul de distribuție al prețului rezultat din exproprierea moșiei Oltenița-Ulmeni, jud. Ilfov, că societatea generală de asigurări Dacia Românie în calitate de creditoare ipotecară, a cerut Tribunalului în conformitatea art. 76 din legea agrară și pe baza actelor menționate în cerere și în sentință, ca creanța sa ipotecară de 850.583 lei să nu-i fie plătită în rentă de expropriere, ci să-i rămână asigurată, încă 10 ani dela exigibilitatea creanței, cu restul din proprietate rămas neexpropriat, cu o dobândă de 5%, iar la expirarea acestui termen să primească plata în numerar; cerere care a fost respinsă prin ordonanța prezidențială în primă instanță, admisă însă de Tribunal după apelul făcut de Societatea Dacia-România contra ordonanței prezidențiale cu No. 5050/923.

Tribunalul pentru a judeca astfel s'a întemeiat pe disp. 70 al. 4 din legea agrară pentru vechiul regat și art. 159 d'n regulamentul legii, din care a dedus că creditorii ipotecari ale căror creanțe au fost asigurate în ipoteca luată asupra moșiilor care în total sau parțial, au fost expropriate și ea în loc de a primi drept plată a creanțelor renta consemnată ce li s'ar cuveni, pot face fără a fi nevoie de consimțământul proprietarului debitor, ca întreaga lor creanță să rămână asigurată în restul proprietății neexpropriată, și în același timp se prelungeste termenul de exigibilitate pe 10 ani cu o dobândă de 5%, această facultate fiind prevăzută de legiuitor în favoarea debitorilor.

Considerând că prin art. 69 și urm. din legea agrară precizându-se că plata prețului terenului expropriat se va face în rentă, legea declară în interesul debitorului expropriat, că toate creanțele particulare aflate asupra moșiei devin exigibile și dispune atât în interesul superior al interesului statului, ca o normă impusă părților dela care acestea nu ar putea deroga prin convențunile lor, că toate aceste creanțe să fie neapărat achitate în rentă obligând și pe creditorii să participe la sacrificiul impus de lege proprietarilor rurali prin expropriere.

Considerând că dacă prin art. 76 al. 4 se prevede și posibilitatea pentru creditor de a fi achitați în numerar, dacă a consimțit ca întreaga lor creanță să rămână asigurată în restul proprii etăți neexpropriate și în același timp ar prelungi termenul de exigibilitate cu 10 ani și cu o dobândă de 5% pe an, această dispozițiune înseamnă numai că prin derogare dela normele de mai sus, legiuitorul lasă părților facultate ca peste 10 ani când nu se mai întrevide vreun prejudiciu pentru creditul statului să se poată face plata și în numerar în condițiunile prevăzute în acest text.

Că această dispozițiune nu poate avea înțelesul că legiuitorul ar fi intenționat să restrângă sollicitudinea arătată debitorului expropriat și să lase la alegerea numai a creditorului modalitatea plății în rentă sau numerar, și este necesar și consimțământul debitorului, adică de un acord de voință pentru că prelungirea termenului creanței și plata ei în numerar să poată avea loc.

Că de aceea art. 159 din regulamentul legii care prevede că plata în numerar peste 10 ani se va face dacă creditorul acceptă cererea proprietarului în acest sens, nu face decât să lămurească ideea necesității consimțământului ambelor părți și deci nu modifică și nici nu adaugă la lege.

Că astfel fiind, prin dispozițiunea art. 76 al. 4 legiuitorul schimbând modalitatea de plată a creanțelor ipotecare, a înțeles să prevadă cazul unei novațiuni convenționale iar nu o novațiune legală care ar fi fost impusă legiuitorului prin text imperativ așa că Tribunalul greșit a interpretat în sens contrar dispozițiunile art. 76 al. 4 legea agrară, din care cauză motivul de casare este întemeiat urmând ca recursul să fie admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

Secția II

Audiența dela 2 Iunie 1924

Președenția d-lui M. D. Patron, Președinte

Eugen Heroveanu și N. V. Ștefăniu, lichidatorii fabricii de bere „Zimbru” din Iași cu Meer Rabinovici.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ÎN NUME COLECTIV. — LIPSA FORMELOR DE PUBLICITATE CERUTE PENTRU CONSTITUIREA LOR. — PERSONALITATE JURIDICĂ RELATIVĂ. — ART. 88, 91, 92, 94, 95 ȘI 99. AL 3 C. COM.

Societățile comerciale în nume colectiv, constituite în mod neregulat și fără îndeplinirea formelor de publicitate cerute de lege au o personalitate juridică numai relativă, în sensul că terții cu cari au contractat, dacă nu înțeleg să aibă raporturi directe și personale cu asociații și să-i urmărească în justiție, pot acționa societatea fără să li se poată opune lipsa personalității juridice a societății rezultând din neîndeplinirea formalităților legale.

No. 22. — Respinsă ca neîntemeiată contestația făcută de Eugen Heroveanu și N. V. Ștefăniu, în calitate de lichidatori ai fir-

mei sociale „Fabrica de bere Zi-bru” din Iași în proces cu Meer Rabinovici.

Curtea.

Asupra contestațiunei de față;

Văzând că prin acțiunea adresată Primului-Președinte al Tribunalului Iași la 8 Septembrie 1920, reclamantul Meer Rabinovici a chemat în judecată pe Avram Beneaminovici și Marcu Cațap, coproprietari ai fabricii de bere „Zimbru” din Iași, pentru a fi obligați să-i plătească suma de 25750 lei cu titlu de daune; că Tribunalul Iași s. III-a, prin sentința No. 10 din 1 Februarie 1922 a admis acțiunea lui M. Rabinovici, obligând pe părâți să-i plătească acestuia în sol dar suma 25750 lei cu titlu de daune plus 500 lei cheltueli de judecată; că, în contra acestei sentințe, părâții A. Beneaminovici și Marcu Cațap făcând apel la Curte, prin deciziunea No. 11 din 12 Martie 1924, s'a respins apelul ca nesustînut.

Văzând că în contra deciziunei definitive No. 11 din 12 Martie 1924 a acestei Curți, D-nii Eugen Heroveanu și N. V. Ștefăniu, în calitate de lichidatori ai firmei asociate Fabrica de bere „Zimbru” din Iași, proprietatea lui M. Cațap și Avram Beneaminovici, au făcut prezenta contestație bazată pe următoarele motive:

„Că deciziunea comercială a acestei Curți No. 11/924 pe baza căreia fabrica este pusă în urmărire, a fost obținută fără citarea lor ca lichidatori și ca singuri reprezentanți ai firmei în puterea sentinței de lichidare a Trib. Iași s. III No. 6/924, investită cu formula executorie și publicată în Monitorul Oficial, deci este nulă, în baza art. 200 C. com. 400 și 735 pr. civ.”

Având în vedere că acestea fiind motivele contestației, temeinicia lor urmează a fi examnată din dublul punct de vedere juridic și de fapt.

În drept,

Având în vedere că în principiu societățile comerciale se bucură de personalitatea juridică.

Că, dacă principiul este nediscutat atunci când e vorba de o societate comercială regulat constituită, chestiunea suferă discuție relativ la societățile neregulate, în sensul că după unele păreri aceste societăți nu au nici o personalitate, iar după altele că personalitatea lor ar fi numai relativă:

Că, chiar după aceste din urmă păreri, cari dau textelor cea mai largă interpretare, în lipsa îndeplinirii formelor de publicitate prescise de art. 98, 88, 91, 92, 94 și 95 C. com., o societate comercială în nume colectiv nu se poate bucura de personalitatea juridică completă și față de toată lumea;

Că, din dispozițiunile aliniatului 3 al art. 99 Cod. com. rezultă că relativitatea existenței legale a acestor societăți, consistă din împrejurarea că ele au o personalitate depline numai între asociați, iar față de terții numai o personalitate relativă, în sensul că terții cari au tratat cu asociații pot invoca existența personalității juridice a societății, dacă nu înțeleg să pretindă raporturi directe și personale cu asociații în timp ce societatea nu le poate opune — în cazul când terții aleg prima cale — lipsa ei de personalitate juridică, rezultând din neîndeplinirea formalităților legale.

Cu alte cuvinte, terții cari au tratat cu societatea neregulată, în caz de conflict de interese au două căi la

dispoziție: a) să acționeze societatea, sau b) să acționeze personal pe asociați, aceștia din urmă fiind siliți să primească oricare din aceste două situațiuni, căci aliniatul 3 d'n art. 99 C. com. nu permite asociaților să opuiască celor de al treilea lipsa îndeplinirii formalităților.

In fapt,

Având în vedere că reclamantul Meer Rabinovici a acționat în judecată pe Marcu Cațap și Avram Beneaminovici, ca proprietari ai fabricii de bere „Zimbru”; că această chemare în judecată a fost făcută personal în contra asociaților Cațap și Beneaminovici, întrucât: 1) Aceștia au fost indicați prin acțiune personal, cu specificarea că sunt coproprietari ai fabricii de bere „Zimbru”, nefind acționată societatea în nume colectiv pe care se pretinde astăzi că o formau părții și care trebuia identificată astfel: „Soc'etate în nume colectiv M. Cațap și A. Beneaminovici”, sau printr'o altă formulă similară, în cazul când reclamantul ar fi înțeles să puie în cauză societatea; 2) Tot astfel a fost formulat și apelul la Curte, introdus de ambii asociați personal în contra hotărârei primei instanțe; 3) În cursul procesului la ambele instanțe s'a făcut față de asociații Cațap și Beneaminovici, aplicarea art. 151 pr. civ., de unde rezultă că reclamantul a înțeles să uzeze de dreptul său de acțiune personal pe asociați, cari au primit situația și nu au ridicat nici o opunere în această privință; 4) Chemări de Tribunal personal la interogator ambii au răspuns tot fără a face vre-o obiecțiune sau a pretinde comunicarea la care art. 233 pr. civ. dă dreptul persoanelor juridice, și 5) prin dispozitivul sentinței, ambii asociați sunt obligați personal și solidar la plata sumei pretinse de reclamant.

Având în vedere că contestatorii Eug. Herovann și N. V. Ștefanin, în calitate de lichidatori ai societății, susțin că întru cât la data de 22 Februarie 1924 s'a publicat în gazeta de Iași actul legal de lichidare, ei urmau a fi introduși în cauză în locul asociaților, cei care nefăcându-se urmează că deciziunea pronunțată în apel la data de 12 Martie 1924, deci posterior publicației, nu are valoare legală față de societate;

Având în vedere că nici această obiecțiune nu este cu nimic întemeiată din punct de vedere juridic, întru cât pe de o parte faptul că s'a publicat actul de lichidare, nu ratifică cu efect retroactiv existența legală și regulată a societății dela înființare, iar pe de altă parte și ea cōrolar, această publicare nu poate modifica întru nimic drepturile terților de acțiune direct și personal pe asociați, astfel cum s'a arătat în considerentele de mai sus;

Astfel că chiar și în fapt obiecțiunea nu este exactă, întrucât publicarea actului de lichidare nu s'a făcut decât în „Gazeta de Iași” care este foaia anunțurilor judiciare locale, nu și în Monitorul Oficial, conform dispozițiilor exprese ale art. 199, 91 și 94 C. com., de oarece o publicare necompletă, nu este suficientă și nimic nu autoriză distinetia pretinsă de contestatori că publicația în gazeta locală face opozabilă lichidarea față de persoanele din circumscripția Curții de Iași, pe când cea din „Monitorul Oficial” este destinată numai locuitorilor din restul țării;

Având deci în vedere, în rezumat, că fiind vorba de o societate comercială neregulată, reclamantul M. Rabinovici a înțeles să uzeze de dreptul său de acțiune în ju-

decată personal pe asociați, drept care este o aplicare a principiului că singur reclamantul este acela care decide în mod suveran cu cine înțelege să lege instanța; că fiind vorba de o societate comercială neregulată din cauza nepublicării originare, faptul că s'a publicat actul de lichidare nu schimbă întru nimic raporturile pe care terții le-au avut anterior cu asociații; că în fapt, nici publicarea actului de lichidare nu s'a făcut în mod complet, cum cere legea și nici nu se dovedește că se urmărește averea socială.

Urmează că lichidatorii unei astfel de societăți, nu au motive temeinice să conteste existența legală a deciziunii comerciale a acestei Curți No. 11 din 12 Martie 1924 pentru motivul că nu au fost introduși în instanță și că deciziunea a fost pronunțată în contra asociaților citați personal.

Pentru aceste motive, redactate de -l Consilier Eugen Petit, respinge ca neîntemeiată contestația.

Semnați: *M. D. Patron, D. G. Lupu, N. N. Gane, Eugen Petit.*

TRIBUNALUL ILFOV

Secția II c. co.

Audiența de la 12 Mai 1924

Președinția D-lui Al. L. Ciu Președinte

Epitropia Bisericii Armene din București cu Eugen Melic.

PERSONE MORALE. — CREAREA ȘI EXISTENȚA LOR ÎN VECHIUL DREPT ROMÂNESC. — DACĂ NECESITĂ O ÎNCUVIÎNȚARE FORMALĂ.

În vechiul drept românesc crearea și existența juridică a persoanelor morale se deduce din simplul fapt al stărei lor în judecată și a ființării lor de fapt, fără a fi nevoie de vre-o încuviințare formală.

No. 418. — Admisă acțiunea făcută de către Epitropia Bisericii Armene ca petițiunea înregistrată la No. 4598 92! în proces cu Eugen Melic.

S'au ascultat D-nii avocați Friedman și Grigorian pentru reclamantă și Vasilescu pentru păt.

Tribunalul,

Asupra acțiunii prin care Epitropia Bisericii Armene chiamă în judecată pe D-l Eugen Melic cerând înființarea unui sechestră-judiciar asupra imobilului din str. Spătari, No. 22.

Având în vedere actele dela dosar, susținerile și concluziunile orale și scrise ale părților.

Cons derând că din toate acestea rezultă că lucrurile au urmat astfel în fapt: În 1912, D-na Ana Melic urmărită de creditori, convine cu D-l Eugen Melic, nepotul său, ca acesta să cumpere pe numele său imobilul din Str. Spătari, No. 22. Cu ocazia adjudecării, D-l Eugen Melic, mai exact, urma să se comporte ca adjudecară aparent pentru a înlesni rudei sale puțința de a rămâne cu imobilul. Totuși după ce imobilul se adjudecă asupra sa, el depune prețul, înțelegând astfel să se comporte ca un proprietar real. D-na Melic, văzând că Eugen Melic nu respectase învoiala făcută, face pe de o parte recurs în contra ordonanței, iar pe de alta o acțiune în anularea ei.

Cu ocazia judecării acestei acțiuni părțile fac o tranzacție în temeiul căreia ele declară că anulează ordonanța de adjudecare și în același timp defendorul Eugen Melic, obține suma de lei 20.000 în patru poliți de câte 5000 lei drept preț al cheltuielilor făcute. Mai mult, drept dovadă că părțile înțeleseseră să considere tranzacția și hotărârea de expedient No. 803/912, dată în baza sa, ea rugulând definitiv diferendul ce fusese între ele, e că ambele părți, atât Ana Melic cât și Eugen Melic, cer investirea hotărârei de expedient. Între timp, Ana Melic moare și lasă printr'un testament mistic din 1909 Comunității Armene din București, imobilul din București, Str. Spătari No. 22. Defendorul acționează în 1914 pe D-na Emilia Lebădă pe care o consideră ca moștenitoare a Anei Melic cerându-i plata sumei de lei 20.000 datorată în baza cambiilor amintite mai sus și obține condamnarea D-nei Lebădă prin sentința No. 139/915 a Secției II-a comercială, Trib. Ilfov.

Cu toate că prin urmare Eugen Melic renunțase prin tranzacția făcută la beneficiile ordonanței de adjudecare, cu toate că retrăsese suma depusă drept preț al adjudecării și acționase pe o presupusă moștenitoare pentru dobândirea sumei ce i se cuvenea în schimbul renunțării la judecare, totuși după moartea Anei Melic el cere perimarea recursului făcut de aceasta în contra ordonanței de adjudecare, cu toate că moștenitorii Anei Melic erau D-nii Maior Babie, Ana Vanik, Ștefan Babie, Sofia Coculescu și Emilia Lebădă, persoane care încheie ulterior un act de tranzacție relativ la drepturile ce li se cuveneau din succesiunea defunctei. D-l Eugen Melic nu citează decât pe Emilia Lebădă în cererea de perimare și cum aceste moștenitoare nu se vede a fi știind de existența hotărârei de expedient, obține perimarea recursului. Câțiva ani în urmă, în 1920, depune din nou prețul adjudecării și cere punerea sa în posesie asupra imobilului îndeplinind formele de trimitere în posesie, de data asta contra defunctei Ana Melic pe care o știa că decedase încă din 1913.

Biserica Armeană sprijinindu-se pe de o parte pe testamentul Anei Melic și pe tranzacția intervenită între moștenitorii de sânge, tranzacție prin care aceștia recunosc drepturile Bisericii Armene, cere punerea în posesie asupra legatului, și în 1923, obține dela Secția III-a a Trib. Ilfov trimiterea sa în posesie, după ce Consiliul de avocați al Ministerului de Culte opinează în acest sens și Decretul Regal No. 4689/923, încuviințase legatul.

Cum însă Biserica Armeană găsește stăpânind imobilul pe D-l Eugen Melic, intentă în potrivă-i o acțiune de revendicare și concomitent cu ea introduce prezenta cerere de sechestrul.

Considerând că pârâțul Eugen Melic opune dela început un fine de neprimire susținând că reclamanta nu poate intenta acțiunile de mai sus și nu poate poseda un patrimoniu pentru motivul preemtoriu că nu are o personalitate juridică recunoscută.

Că în ceea ce privește personalitatea morală trebuie să plecăm dela constatarea că dat fiind că codul civil nu vorbește despre acestea decât în trecut, în art. 817, cu ocazia donațiilor făcute persoanelor morale și pentru a cere decretul regal care să încuviințeze acele donații; că dat fiind că în decursul vremurilor de când există la noi legiuri scrise cunoscute, s'au succedat nu mai puțin de 4 sisteme de reglementare a persoanelor morale, și dat fiind că întreaga teorie a personalității morale,

nu și-a găsit formula definitivă în doctrina și în legislația generală, trebuie să constatăm că chestiunea prezintă oarecare dificultăți.

Că noțiunea de persoană morală apărută în forma sa cea mai rudimentară la juriscultul Florentinus-Digeste — cartea 10, titlul 1, citat de Planiol — și accentuat existența în vechii autori francezi ca Pothier, Domat, Bourjoun, cari recunosc formal comunitățile și sistemul proprietății ce încep să se denumească atunci de mână moartă (Planiol, vol. 1, pag. 982).

Că, în decursul evoluției sale, numeroasele teorii și școli ce s'au format în jurul acestei chestiuni s'ar putea reduce după cum constată D-l Matei Cantacuzino („Elementele Dreptului civil” pag. 55), în teoria ficțiunii legii și teoria patrimonială.

Că, prima teorie al cărei cel mai calificat reprezentant e Gierke și pe lângă el Fouillé și alții, socotesc persoanele morale ca pe niște ființe de sine stătătoare ca o ființă colectivă reală, cu o voință colectivă.

Că a doua teorie, emisă de Ihering și îmbrățișată de Planiol, văd în primul rând patrimoniul, proprietatea colectivă, și imaginează acea personalitate abstractă numai ca un mijloc de gestiune a patrimoniului colectiv, substituie, cum spune Planiol, o noțiune pozitivă și practică mitului personalității (Planiol, vol. 1, pag. 985).

Că dat fiind că existența patrimoniului colectiv face caracteristica personalității morale, constatarea existenței acestui patrimoniu care necesită organizarea funcționării sale, ne va îndruma către recunoașterea personalității.

Considerând că în decursul timpului s'au perindat în țările noastre patru sisteme de constituire a personalității morale, că lăsând la o parte ultimul sistem care pentru așezămintele fără scop patrimonial, cum e Biserica Armeană, care prin legea pentru persoane juridice din 1924 cere încuviințarea instanțelor judecătorești, lăsând la o parte și sistemul codului civil, sub imperiul căruia se recunoaște că e nevoie de o lege votată de puterea legiuitoare pentru ca persoanele morale să poată ființa, și îl lăsăm de oarece faptele aduse în discuție sunt anterioare codului civil, constatăm că două erau legiurile ce s'au ocupat de această chestiune în Muntenia, pravila lui Matei Basarab și regulamentul organic.

Că trebuie să eliminăm din discuție codul Caragea care, spre deosebire de codul Calmache, contemporanul său în Moldova, nu cuprinde nici un fel de dispoziție relativ la persoanele morale.

Că pe când codul Calmache prin art. 40 consacra chiar terminologia actuală de persoană morală și reglementează în amănunte dreptul de a poseda, de proprietate, de servitute acestor persoane statuând că Bisericile ca și Mănăstirile și corporațiile neguțătorești sunt persoane morale (vezi Degré, „Serieri juridice”, vol. 2 pag. 10) din tot cuprinsul codului Caragea nu se poate măcar deduce vre-o dispoziție referitoare la persoanele morale (idem pag. 4).

Considerând că, în ceea ce privește pravila lui Matei Basarab, glava 17, 19 și mai ales 16 (Degré, pag. 5) recunoscând Bisericilor personalitatea morală fără a face nici o restricție în acest sens, condiționează existența lor de încuviințarea Arhierului.

Că, într-o vreme în care Statul era subordonat Bise-

ricei, era firesc ca autoritatea să-i fie dată de reprezentanții aceștia.

Că, regulamentul organic întocmit în 1832, prin art. 346 § 5, declară că schiturile și mănăstirile se pot întocmi dând de știre Marelui Logofăt al dreptății prin care se va lua voia și încuviințarea Domnului.

Că, deci, sub regimul regulamentului organic, nu era indispensabilă nevoe de un hrisov formal și expres de constituire, fiind suficientă înștiințarea Ministerului de Justiție și învoirea Domnitorului.

Că această învoire putea să fie evident și tacită ca ori și ce consimțământ, întrucât nu era turburată funcțiunea Bisericii sau persoanei morale respective (vezi Nacu, vol. 1, pag. 117).

Că, dacă învoirea tacită a Domnului era suficientă în Moldova chiar sub regimul codului Calimaki (Degré, idem, 24 și 26) a cărui rigoare era mult mai accentuată întru cât se cere formal întărirea de către stăpânire prin art. 15, și întru cât prin art. 43 se vorbea categoric de nevoia unui hrisov, desigur că era îndeajuns sub regimul Regulamentului organic în Muntenia.

Că, de fapt, în tot timpul cuprins între pravila lui Matei Basarab și regulament care reprezintă cele două etape ale evoluției persoanelor morale în Muntenia, spre deosebire de Moldova unde era o a treia, a codului Calimaki, cea mai lămurită și complectă, apar dispoziției Domnești și alte acte ale stăpânirii care consacră autorizarea tacită a persoanelor morale.

Că sobornicescui hrisov din 1711 ce consacra daniile făcute Mănăstirilor de Matei Basarab. (*Pandecte*, anul 2, caetul 3, pag. 116), modificarea sobornicescului hrisov din 1839, ofisul din 5 Iunie 1847, circulara din 3 Martie 1832 (Degré; idem, pag. 16), apoi circulara Ministerului Dreptății din 1849 pentru comunitatea Evreiască din Iași, (Alexandresco, vol. 1 pag. 128) arată că departe ca Domnul să fie singurul care să dea ființă pe cale de hrisov unei persoane juridice, dreptul lor de a exista și funcționa se acordă și prin deciziuni ministeriale și pe cale de circulare.

Că vechiul spirit de toleranță religioasă și administrativă ce a caracterizat țările noastre în decursul vremii și care se ilustra bunăoară și prin aceea că sub regimul strict al Codului Calimachi se admisesse printr'o circulară a Ministerului Dreptății funcționarea în Moldova a Comunităților Armenești din Roman, Bacău, Botoșani și Putna, (Alexandresco, idem) era de natură ca sub regimul mai liberal al regulamentului organic în Muntenia să îngăduie ființarea acelorăș comunități.

Că, dacă cum se remarcă în studiul D-lui Spineanu din *Pandectele române* (art. 2, caetul 3, pag. 116) erau păreri ca a D-lui Dissescu și jurisprudențe ca aceea a Curții de Casație din 1895 și 1898 care cereau o autorizare formală — nu e mai puțin adevărat că sunt și altele ca a D-lui V. Petrescu și decizii ca aceea din 1897 pentru Comunitatea Elenă din Galați și Spitalul Israelit din Iași din 1900 care nu mai cer o încuviințare formală, ci se mulțumesc a deduce existența juridică a acelor persoane din simplul fapt al stărei lor în judecată și a ființării de fapt.

Considerând că reclamanții prezintă o serie de acte survenite sub regimul regulamentului organic și înainte de codul civil care inaugurează o epocă nouă, acte din care rezultă că Comunitatea Armeană sau Biserica Armeană avea șera recunoscută ca persoană juridică.

Că, în primul rând, se înfățișează o hotărâre judecătorească a sus numitei pe vremuri Politiceasca judecătore a Ilfovului din 1837 între două femei Catinca și Ileana și Ștefan Preotul Armenesc pentru stăpânirea unui loc din mahalaua Foișorului.

Că acest act prezintă o îndoită însemnătate: 1) e un act public, 2) Ștefan Preotul Armenesc care se înfățișează, se prezintă ca reprezentant al Bisericii Armenești și dreptul său de a reprezenta Biserica și existența acestei Biserici, hotărârea amintită arată că a fost întărită de Mănăstirea Radului Vodă și înregistrată în condica ei.

Că apoi s'a adus și un hrisov a Domnitorului G. Bibescu din 1845 din care reese că cumpărarea unei prăvălii de un oarecare Asador Popovici, s'a făcut cu banii Bisericii Armenești și se hotărăște că se va stăpâni de această epitropie — deci se recunoaște ființarea ei stabilită nu numai prin declarația părților ei și prin măsura finală luată de Domnul.

Că actul tot public prin care Judecătoria de Comerț din București întărește în 1847 un act de vânzare prin care Biserica Armeană, denumită Epitropia școalei Armeană, compără un han, arată încă odată că Biserica Armeană compărea într'o întreagă serie de acte ca o persoană juridică consacrată.

Că, apoi, actul prin care tot o instanță publică — judecătoria Politicească a Ilfovului — întărește în Ianuarie 1849 dania făcută Epitropiei Bisericii Armeană, o înfățișează iarăși ca o persoană juridică de sine stătătoare.

Că, în urmă, sinetul lui Grigore Ghica din 1856 relativ la Cimitirul pe care Epitropia Bisericii Armeană avea să-l facă pe cele 4 pogoane de loc cumpărate, actul prin care Zaharia Agop Hagi Avedic vinde Bisericii Armenești o vie, adevărurile de plată a embaticului de pe moșia Colentina, etc., arată că și diferiți particulari ca și instanțele judecătorești arătate, considerau Epitropia Bisericii Armeană ca o persoană morală de sine stătătoare, donau, tratau, vindeau ei, sub consacrarea continuu reiterată a Tribunalelor vremii.

Că, fără a mai pune prin urmare în discuție actele făcute de Biserica Armeană cu Creditul Funciar, procesele-verbale ale comitetului Comunității, regulamentul ei, avizul Consiliului de avocați ai Ministerului de Culte și Decretul Regal ce autoriza Epitropia să primească legatul lăsat de Ana Melik, — și aceasta pentru motivul că toate aceste acte fiind posterioare codului civil nu ar putea sustrage Epitropia dela îndeplinirea condițiilor puse de cod pentru ființarea sa — dacă existența ei nu ar fi fost stabilită conform legilor anterioare, constatăm că e neîndoios că Biserica Armeană care evoluând și complectându-se a devenit Epitropia Bisericii Armeană ca o persoană juridică cu o existență legală veche, bine definită, de sine stătătoare și având deci calitatea de a sta în instanță.

Considerând că defendorul susține că acțiunea de sechestru nu ar putea fi admisă, deși e relativă la o acțiune de fond ce are de obiect revendicarea unui imobil, deci proprietatea unui bun, conform art. 1632 cod. civil și 615 pr. civilă, pentru motivul că această acțiune de fond e neîntemeiată și ca atare nu are nici o probabilitate de a fi admisă.

Că, dezvoltând netemeinicia acțiunii de fond defendorul Eugen Melik susține că ea urmează a

fi respinsă pentru următoarele motive: 1) Epitropia reclamată fiind un deținător de drepturi cu titlu particular nu poate avea mai multe drepturi decât testatoarea Ana Melik. Cum aceasta nu putea intenta decât o acțiune în anulare iar nu una în revendicare, de oarece fiind proprietară anterioară garanța de evicțiune, deci nu putea evinge prin revendicare, nici Eforia nu poate intenta această acțiune. 2) Recursul făcut de Ana Melik dela care deține drepturile a fost perimat, ceea ce face ca ordonanța de ajudecare să fie desființată față de toți și efectul ei să nu fie oprit de tranzacțiunea făcută de Ana Melik, tranzacție ce trebuie înlăturată pentru motivul că nici aceasta, nici moștenitorii săi nu și-au ținut obligațiile luate prin tranzacție. 3) Epitropia nu poate cere drepturile pe care le pretinde decât numai dela moștenitorii de sânge, nu dela un terțiu, și nu ar fi putut-o face nici față de moștenitori, de oarece acceptarea pretinsă de aceștia prin a doua tranzacție din 1916, nu poate fi luată în considerare ca fiind făcută fără participarea Eforiei, de oarece Eforia nu a creiat Azilul de Văduve sub care condiție se lăsase legatul și de oarece ea neavând ca legatară decât nu drept de creanță cu privilegiu a neglijat să-l înscrie.

Considerând că la această argumentare, reclamanta opune că perimarea recursului nu-i poate fi opozabilă întrucât nu a fost citată în instanța de primare și trebuia să fie în calitate de legatară, și fiindcă tranzacția încheiată cu Ana Melik rezolvă și chestia recursului contra ordonanței și cuprindea renunțarea categorică la beneficiile acestei ordonanțe.

Că, Biserica Armeană mai adaogă că neplata sumei de lei 20.000 prevăzută în tranzacție nu putea aduce decât executarea sumei, că nu era nevoie ca punerea în posesie să fie cerută în termeni sacramentali dela erezii de sânge, fiind suficientă recunoașterea drepturilor Bisericii făcută prin tranzacție de către comostenitorii din 1916, și că dacă nu a înființat azilul prevăzut de testament, nu poate fi făcută răspunzătoare decât numai de moștenitorii de sânge.

Că evident că nu e locul să examinăm temeinicia susținerilor ambelor părți, de oarece ele formează motive de fond, ce urmează a fi cercetate cu ocazia judecării procesului de revendicare și de oarece analiza lor ar însemna anticoparea asupra acțiunii de fond pe care ar prejudeca-o.

Că ceea ce trebuie să reținem este seriozitatea ambelor sisteme de apărare, care face să se înfățișeze cererea de fond nu ca o acțiune temerară, lipsită de orice temei, ci ca una cu probabilități, cu posibilități de reușită.

Considerând că în ceea ce privește oportunitatea cererii de sechestru câtă a reține din desvoltarea acțiunii reclamantei mai multe fapte importante: 1) Că se recunoaște chiar de D-l Melik la interogatoriu luat înaintea Judecătorului de Instrucție că a făcut un împrumut la Banca Agricolă de 250.000 lei asupra imobilului. Că dacă imobilul ar continua să rămână sub administrația pârâtului, că dacă mai târziu Biserica Armeană ar obține câștig de cauză în procesul de revendicare, s'ar putea găsi înaintea unor sarcini care ar absorbi valoarea imobilului; 2) Că se stabilește că defendorul a obținut autorizare de a face reparații radicale la imobil care îi poate schimba înfățișarea și care obligă pe reclamantă la restituirea unor sume a căror întrebuintare nu cadrează cu interesele acestuia și cu scopul legatului; 3)

Că din desbateri, din interogatoriu luat la instrucție și din rechizitoriul și ordonanța definitivă dată în contra deferendorului Eugen Melik, rezultă fapte grave ca sustrageri de acte, desființare de scrisori care desigur sunt în sarcina instanțelor corecționale a le stabili și reprima, dar care nu e mai puțin adevărat că consiliiază prudența în ceea ce privește persoana căreia urmează a se încredința de oamdată administrația bunului în litigiu.

Pentru aceste motive, redactate de D-l Președinte Licu, admite acțiunea.

Semnați: *Al. Licu, Traian Orleanu.*

TRIBUNALUL OLT

Audiența de la 13 Iulie 1923

Președinția D-lui Gh. Vasiliu, judecător

Dr. Mihail Biltz cu V. Buzdugan și Direcția Poștelor

MANDAT. — DACĂ SOȚIA POATE FI MANDATARĂ SOȚULUI SĂU. — MANDAT TACIT. — ÎMPREJURĂRI DIN CARE POATE REZULTA. — ART. 1533 ȘI 1538 C. CIVIL. — AUTORIZAȚIA MARITALĂ. — MODUL ÎN CARE POATE FI DATĂ. — ART. 199 C. CIVIL.

1. Soția poate fi mandatară soțului său pentru a face tot felul de acte de administrație în baza unui mandat considerat ca dat în mod tacit, și care poate să rezulte din faptul că soțul nu a împiedicat-o de a interveni pentru sine, lăsându-i toată libertatea de a-i administra averea cum ea va crede de cuviință.

2. Pentru ca să rezulte consimțământul dat de soț la încheierea unui act de către soția sa, nu este absolut necesar ca soțul să fi figurat în persoană la actul făcut de femeia lui, ci e suficient ca o astfel de autorizare să rezulte dintr-o serie de fapte preexistente sau concomitente actului, care ar stabili în mod neîndoiios participarea soțului la acel act și voința sa de a-l aproba.

No. 224. — Respinsă ca nefundată acțiunea intentată de către Dr. Mihail Biltz în proces cu V. Buzdugan și Direcția generală a Poștelor.

S'au ascultat d-ni avocați I. I. Stoian și I. N. Bellu din partea reclamantului și C. Adam din partea pârâtei Direcția generală a Poștelor.

Tribunalul,

Asupra acțiunii civile intentate de către Dr. Biltz, farmacist din orașul Roșiorii de Vede, prin petiția înregistrată la No. 1,590 din 24 Ianuarie 1923, contra Direcțiunii Generale a Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor, reprezentată prin D-l Director General respectiv, cu sediul în Capitala București, precum și contra D-lui V. Buzdugan, șeful serv. P. T. T., Jud. Olt, domiciliat în orașul Slatina, Str. Lipscani, No. 21, spre a fi obligați ca să lase de îndată liber imobilul său din Strada Lipscani No. 21, Slatina, compus din 3 camere, un antreu, bucătărie, cămară, pivniță și alte dependințe precum și la suma de lei 20.000 ca daune interese în mod solidar pentru că D-lui e proprietarul imobilului care s'a închiriat fără știrea D-niei sale de către soția sa,

Având în vedere actele dela dosar, concluziunile o-
raie depuse de părți prin avocații lor.

Având în vedere că, în fapt, astfel stau lucrurile :
D-na Irida Biltz, soția reclamantului Dn. Biltz, far-
macist în Roșiori de Vede, face oferta care s'a înregi-
strat la No. 64.554 din 1919, la oficiul postal Slatina
pentru a închiria imobilul în discuțiune Direcțiunei
Generale a poștelor, telegrafelor și telefoanelor spre
a servi de locuință Dirigințelui of. Slatina, oferta se
primește și se face contractul pe termen de trei ani,
cu începere dela 23 Aprilie 1919 până la 23 Aprilie
1922, pentru suma de lei 18.000 anual, contract făcut
în ziua de 8 Septembrie 1919, sub semnătură privată,
contractul în termenul acesta se execută, domiciliază
în imobil Diriginții poștali anume : Andreescu și Teo-
dosiu, când deși contractul se prelungeste de drept și
pe anul 1923, D-l Biltz se gândește și face în anul 1923,
Ianuarie 24, prezenta acțiune, prin care tinde ca con-
tractul de închiriere să se rezilieze și chiriașul să lase
imobilul liber, pentru motivul că, atunci când s'a în-
cheiat contractul și chiar executat în timp de 3 ani
D-sa n'a știut nimic de această închiriere a imobilului
său, făcut de soția sa cu care trăește și azi în bune ra-
porturi și la acelaș domiciliu.

Având în vedere că, pârâții prin avocatul lor, sus-
țin că, este inadmisibil ca soția să nu fi avut autoriza-
rea soțului în mod tacit și să nu fi comunicat soțului
că, i-a închiriat imobilul din Slatina într'un termen de
2 ani, mai ales că, chiar reclamantul recunoaște la in-
terogator cum că, a venit în Slatina la via și casa sa în
anul 1919 și 1920 și chiar a stat de vorbă cu Dirigin-
te'e Teodosiu, când deja luase cunoștință și personal
de contractul de închiriere.

Că, închirierea făcută de soția reclamantului pentru
imobilul său, este un act de pură administrație a ave-
rei, nu un act de dispoziție, pe care l'a făcut în virtu-
tea unui mandat tacit în urmă ratificat, tot tacit de
soțul ei, prin faptul că, a lăsat să treacă tot termenul
închirierei de 3 ani, conchizând la respingerea acțiu-
nei cu chetueli de judecată.

Considerând că, în speță, chestiunea de drept ce tre-
buie rezolvată și care duce la soluțiunea procesului
este următoare :

Dacă soția putea fi mandatară soțului său, adică a
reclamantului, în mod tacit, și dacă faptul de a-i în-
chiria imobilul este un act de pură administrație sau de
dispoziție, pe care soția le putea face în numele so-
țului său ?

Conșiderând că, conform art. 1538 c. civ., atât fe-
meile cât și minorii pot fi alese mandatar, iar conf.
art. 1533 c. civ., mandatul poate fi expres sau tacit și
să rezulte din executarea lui, din partea mandatarului.

Considerând că, mandatul tacit poate rezulta din
fapte, acte și prezumțiuni, care îl poate stabili în mod
clar și care sunt lăsate cu totul la aprecierea instanței
de fond (V. B. C. 1052 și Alexandresco, pag. 319 T.
al. 5).

Că, faptele și prezumțiunile din care rezultă man-
datul tacit dat de către soțul reclamant soției sale, re-
zultă din interogatoriul ce i s'a luat în ziua de 11 Iulie
1923, prin care recunoaște că, în timpul cât i-a fost
casele închiriate D-sa a venit în orașul Slatina, vizi-
tând imobilul, via sa, pivnița unde conserva vinul din
curtea imobilului închiriat și mai ales faptul că, chiar
a discutat cu foștii chiriași, Diriginții Poștei, Andre-

escu și Teodosiu, precum și faptul că a lăsat să treacă
dela contractare 4 ani de zile, adică de la 1919 până la
1923, fără nici o obiecțiune, gășindu-se mai ales cu
soția sa în raporturi bune și în acelaș domiciliu, excu-
zându-se ideea că, în acest interval, soția reclamantului
să nu fi comunicat cum că, D-sa de bună voie, făcând
oferta Direcției Poștei din București pentru Oficiul
postal Slatina, a închiriat imobilul.

Considerând că, soțul în acest interval de timp ne-
intervenind spre a împiedica pe soția lui a face acte
de administrație în numele său, în acest caz leguitorul
român făcând în art. 1533 c. civ. o inovațiune, a păș-
trat în privința aceasta principiul dreptului român că,
cel ce nu împiedică a interveni pentru sine, se soco-
tește că dă mandat (v. Bulet. 1872, p. 105 și III. 1882,
p. 1194) că, din toate aceste împrejurări care nu mai
lasă umbra de îndoială, rezultă că, reclamantul a lăsat
toată libertatea soției a-i administra averea cum va
găsi D-sa de cuviință, lăsând-o a face tot felul de acte
de administrație.

Că, reclamantul mai invocă în sprijinul acțiunei
sale și dispoz. art. 199 c. civ., care oprește chiar pe fe-
meia cu averea parafernală a face acte de înstrăinări,
ipotece sau dobânzi, avere cu titlu oneros sau gratuit,
dacă nu are autorizația soțului său necum în speță
unde e vorba de un act de administrație, cu atât mai
mult soția nu putea face contractul de închiriere fără
consimțământul soțului său.

Considerând că, leguitorul când a fost vorba de o
autorizare tacită n'a prescriș anume modul cum soțul
poate consimte tacit la un act făcut de soția sa, astfel
că dispozițiile legii din art. 199 c. civ., nefiind res-
trictive, rezultă în mod neîndoios, că nu-i absolut ne-
cesar, ca soțul să fi figurat în persoană la actul făcut
de femeia lui, pentru a fi considerat că și-a dat con-
simțământul tacit, ci e destul ca o astfel de autorizare
să rezulte dintr'o serie de fapte preexistente sau con-
comitente actului care ar stabili în mod neîndoișor par-
ticiparea soțului la acel act și voînța sa de-al aproba
după cum s'a prezentat lucrurile în speță (v. Trib.
Covurui, S. II-a, No. 114 din 1904).

Că, admitând prin imposibil cum că, soția ar fi în-
trebuințat chiar manopere frauduloase prin care ar fi
înșelat buna credință unei a 3-a persoane, în speță
Direcția Generală a Poștelor, Telegrafelor și Telefoa-
nelor, în privința capacității sale, totuș actul săvârșit
de D-sa, e încă valid și nu s'ar putea cere anularea lui
(Alexandresco, Tom. al. 1, pag. 127).

Considerând deci că, în speță, fiind vorba de un man-
dat tacit dat soției de soțul său, pentru a-i face acte
de pură administrație după cum a rezultat din împre-
jurările expuse mai sus, precum și de o ratificare tot
tacită care rezultă din obținerea reclamantului ca soț
de a împiedica pe soția sa a face acte în numele său
personal și din tăcerea D-sale în timpul de 3 ani cât a
durat executarea contractului de închiriere, adică de la
1919 până la 1922, urmează ca acțiunea reclamantului
fiind neîntemeiată să fie respinsă ca atare, acordân-
du-i-se pârâților și suma de lei 1.000 cheltueli de ju-
decată.

Pentru aceste motive, redactate de D-l jude de șe-
dintă Gn. Vasiliu, respinge ca nefundată acțiunea.

Semnați : Gh. Vasiliu, I. Stratulat.